

The Development of Critical Reading Ability of Mattayomsuksa 3 With SQ5R Learning Management Combined with KWL-Plus techniques

Amporn Annok and Sunan Siphai

M.Ed. Program Curriculum and Instruction, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

Assistant Professor in Curriculum and Instruction, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

E-Mail: Aww.4130@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-0754-9757>

E-Mail: er2_sunan@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6847-1103>

Received 16/03/2025

Revised 26/03/2025

Accepted 30/04/2025

Abstract

Background and Aims: Information technology is currently advancing rapidly. The implementation of the SQ5R learning management system, combined with KWL-Plus techniques, is therefore essential for developing critical reading skills. This research aims to enhance the critical reading ability of Mattayomsuksa 3 through SQ5R learning combined with the KWL-Plus technique, meeting the standard of 75% or above.

Methodology: The objectives of this action research were conducted through two action research cycles. The sample group consisted of 16 students from Mattayomsuksa 3 from Bankudphai School, Ban Khwao District, Chaiyaphum Province, under the Office of Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1, during the second semester of the 2024 academic year. The sample was selected using cluster random sampling. The research instruments included SQ5R lesson plans combined with the KWL-Plus technique, post-learning record sheets, learning activity observation forms, student interview forms, and a critical reading ability test.

Results: The critical reading ability of Mattayomsuksa 3, who participated in the SQ5R learning approach combined with KWL-Plus, met the standard of 75% or above.

Conclusion: After the learning intervention, seven students, accounting for 43.75% of the total participants, achieved a critical reading ability score exceeding the 75% threshold. And students are more interested and engaged in learning.

Keywords: Critical Reading; SQ5R Learning Management; KWL-Plus Techniques

การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus

อัมพร อ้นนอก และ สุนันท์ สipay

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อาจารย์ประจำ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ซึ่งดำเนินการทั้งสิ้น 2 วงจรปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกุดไผ่ อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 16 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus แบบบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกเหตุการณ์การจัดการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผลการวิจัย: ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

สรุปผล: ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus หลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น

คำสำคัญ: การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ; การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R; เทคนิค KWL-Plus

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้พัฒนาอย่างรวดเร็วและมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงข้อมูลทั่วโลก ทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างไม่มีขีดจำกัดและทันทีทันใด การเข้าถึงข้อมูลจำนวนมาก อาจก่อให้เกิดความสับสนและความเข้าใจผิด หากผู้รับข้อมูลขาดทักษะในการประมวลผลข้อมูลเหล่านั้นอย่างเหมาะสม ดังนั้นการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดเป้าหมายซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนา การเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงทักษะที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงสอดคล้องกับรายงานประจำปีของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ประจำปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้มีการระบุคะแนนเฉลี่ยของรายวิชาภาษาไทยในการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ 57.30 คะแนน 50.73 คะแนน และ 40.78 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งเห็นได้ว่าไม่มีในระดับชั้นใดที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 60 คะแนน จากคะแนนทั้งหมด 100 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2567)

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะขั้นสูงที่ต้องใช้สติปัญญาในการพิจารณา วิเคราะห์ และประเมินค่าของเนื้อหาที่อ่านอย่างรอบคอบและเที่ยงธรรม ผู้อ่านต้องสามารถแยกแยะข้อคิดเห็นจากข้อเท็จจริงและเข้าใจการอความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม (เอมอร์ เนียมน้อย, 2551) ปัจจุบันการเรียนการสอนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับชั้นมัธยมศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนยังขาดทักษะการอ่านโดยไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถวิเคราะห์ วิวิจารณ์ ตีความจากเรื่องที่อ่าน (สุตาพร ริมสมปาน, 2562)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ครูผู้สอนต้องหาวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ดีขึ้น โดยใช้วิธีการสอนและกิจกรรมที่หลากหลายที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้เป็นอย่างดี วิธีการสอนนั้นคือ วิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R ซึ่ง Pauk (2001) พัฒนามาจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นการสอนอ่านที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำและสามารถทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ การสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R เป็นวิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ซึ่งการอ่านแบบวิธีนี้ ถนอมจิตร สังข์จรรยา (2552) และจิตติกานต์ คามะสอน (2558) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีการสอนแบบ SQ5R สอดคล้องกันว่าเป็นเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพทำให้ส่งเสริมความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนสูงขึ้น อีกทั้งวิธีการสอนแบบ KWL – Plus ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการระดมสมองและการทำงานเป็นกลุ่มให้สมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แก้ปัญหาร่วมกัน เป็นการเรียนรู้ในสิ่งที่ตน ต้องการรู้ อันเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาให้เกิดปัญญา เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และมีความสุขในการเรียน Carr and Ogle (1987) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ที่ช่วยให้ให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้นโดยเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่ และสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน

จากการศึกษาบริบทในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษากันเขว้า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนขยายโอกาสจำนวน 5 โรงเรียน จากผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบ 3 ปี (ปีการศึกษา 2564 – 2566) พบว่าผลการทดสอบแต่ละปีมีคะแนนลดลงอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1, 2567) เนื่องจากโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษากันเขว้า 2 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง โดยมีนักเรียนตั้งแต่ 120 – 200 คน ซึ่งมีปัญหาในการบริหารและจัดการเรียนการสอนหลายประการ เช่น ครูไม่ครบชั้น ครูยังขาดนวัตกรรมวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา (พัชรินทร์ สุริยวงศ์, 2561)

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการนำวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus มาใช้ในการพัฒนาการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น ช่วยให้เข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ และยังช่วยพัฒนาความรู้สึกรักคิดได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสังคมในยุคข่าวสาร ไร้พรมแดน นักเรียนต้องรู้จักคิด วิเคราะห์ สามารถแยกแยะความคิดเห็นได้ โดยการนำเอาวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus ดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

2. การจัดการเรียนรู้ SQ5R

การจัดการเรียนรู้ SQ5R ยังเป็นการเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิด วิเคราะห์ นักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ SQ5R ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 S = Survey ผู้เรียนสำรวจเนื้อหาที่ปรากฏคร่าว ๆ ขั้นตอนที่ 2 Q = Question การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขั้นตอนที่ 3 R = Read อ่านและสรุปสิ่งที่สำคัญ ขั้นตอนที่ 4 R = Record จดบันทึกข้อมูล ขั้นตอนที่ 5 R = Recite สรุปใจความสำคัญ ขั้นตอนที่ 6 R = Review ทบทวนประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่องจากการอ่าน และขั้นตอนที่ 7 R = Reflect วิเคราะห์ วิวิจารณ์สิ่งที่ได้อ่าน

3. เทคนิค KWL – Plus

เทคนิค KWL-PLUS คิดค้นโดย Ogle เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการอ่าน โดยกระบวนการทำความเข้าใจตนเอง มีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง และมีการจัดระบบข้อมูล เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกการอ่านจากการตั้งคำถามและหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 รู้อะไร K (What we know) ขั้นตอนที่ 2 ต้องการรู้อะไร W (What we want to know) ขั้นตอนที่ 3 ได้เรียนรู้อะไร L (What we have learned) และขั้นตอนที่ 4 สร้างแผนภูมิความคิด Plus (Mind mapping)

4. การจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL- Plus

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการจัดการเรียนรู้ SQ5R และเทคนิค KWL- Plus ซึ่งการจัดการเรียนรู้ SQ5R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนฝึกการอ่าน ทำความเข้าใจ สรุปใจความสำคัญ และวิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหาที่อ่าน จากนั้นแสดงความคิดเห็นโดยอิงหลักฐาน และเหตุผล วิธีการนี้เน้นที่นักเรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนทำหน้าที่ชี้แนะแนวทางการเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนเป็นหลัก ซึ่งการจัดการเรียนรู้ SQ5R ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ร่วมกับเทคนิค KWL- Plus โดยนำมาประยุกต์ใช้ด้วยกันในขั้นที่ 2 และ 6

5. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการอ่านขั้นสูง เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องโดยอ่าน จับใจความสำคัญ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หาแหล่งที่มาของข้อมูล การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และสรุปอ้างอิงอย่างสมเหตุสมผล

6. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

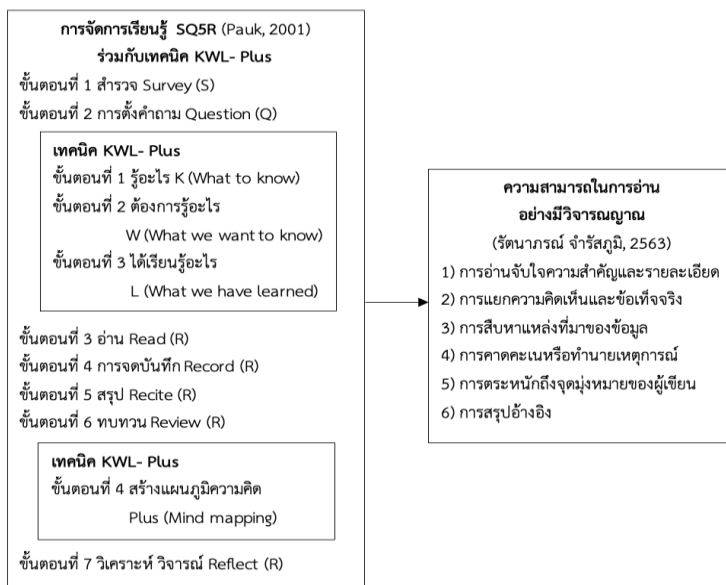
Kemmis & Mc Taggart (1988: 10) ให้ความหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ว่า เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยที่ไม่ได้แตกต่างไปจากการวิจัยอื่นๆ ในเชิงเทคนิค แต่แตกต่างในด้านวิธีการ ซึ่งวิธีการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การทำงานที่เป็นการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของตนเองที่เป็นวงจรแบบขดลวด (Spiral of Self-Reflecting) โดยเริ่มต้นที่ขั้นตอนการวางแผน (planning) การปฏิบัติ (action) การสังเกต (observing) และการสะท้อนกลับ (reflecting) เป็นการวิจัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิสิต ผลเดชสถาพร (2564) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการใช้วิธีสอน QUEST และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิธีสอน QUEST กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 โรงเรียนชินโนรสวิทยาลย์ จำนวน 28 คน การทดลองใช้เวลา 12 คาบ โดยใช้แบบ One-Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แผนการสอน QUEST แบบทดสอบทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีสอน QUEST ในระดับมาก

ธัญทิพย์ อารยางค์กูร (2565) ได้วิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบ KWL Plus ร่วมกับผังกราฟิก วัตถุประสงค์คือ 1) พัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป และ 2) พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียนที่ 4 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 38 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.53 และนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 73.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.40 และนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 73.68

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ตามแนวคิดของKemmis and Mc Taggart (1992) ซึ่งดำเนินการทั้งสิ้น 2 วงจรปฏิบัติการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา บ้านเขว้า 2 ในอำเภอบ้านเขว้า จำนวน 5 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 81 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกุดไผ่ อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 16 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้เป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL- Plus มี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) สำรวจ Survey (S) : จัดการเรียนรู้โดยการอ่านสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียบเรียงแนวคิดได้ 2) การตั้งคำถาม Question (Q) : จัดการเรียนรู้โดยการตั้งคำถามนี้ช่วยให้นักเรียน มีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus ในการตั้งคำถาม ซึ่งประกอบด้วย รู้อะไร K (What we know) ต้องการรู้อะไร W (What we want to know) และได้เรียนรู้อะไร L (What we have learned) 3) อ่าน Read (R) : จัดการเรียนรู้โดย การอ่านช้าอย่างละเอียดและค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ หากมีคำถามอีกก็สามารถเพิ่มได้ 4) การจดบันทึก Record (R) : จัดการเรียนรู้โดยจดบันทึกข้อมูลส่วนต่าง ๆ ในส่วนที่สำคัญอย่างกระชับ 5) สรุป Recite (R) : จัดการเรียนรู้โดยสรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้าไม่แน่ใจในตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำ 6) ทบทวน Review (R) : จัดการเรียนรู้โดยทบทวนประเด็นที่ได้อ่านแล้วสรุปโดยภาพรวมของเรื่อง โดยการสร้างแผนภูมิความคิด Plus (Mind mapping) ตามเทคนิค KWL-Plus และ 7) วิเคราะห์ วิจาร์ณ Reflect (R) จัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์ วิจาร์ณ บทอ่านที่นักเรียนได้อ่านและแสดงความคิดเห็น โดยจัดทำแผนการจัดการ

เรียนรู้ จำนวน 2 วงจรปฏิบัติการ วงจรปฏิบัติการวงจรละ 3 แผน รวมทั้งสิ้น 6 แผน 12 ชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ โดยค่าความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 อยู่ในระดับเหมาะสมมาก จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

2. แบบบันทึกเหตุการณ์การจัดการเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกที่ผู้ช่วยวิจัยใช้สำหรับบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติการกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้วิจัยและนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ชุดเดิม) ผลการประเมินแบบบันทึกเหตุการณ์การจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$)

3. แบบสัมภาษณ์นักเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ช่วยวิจัยใช้สัมภาษณ์นักเรียน โดยบันทึกความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ชุดเดิม) ผลการประเมินแบบสัมภาษณ์นักเรียน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$)

4. แบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ เป็นแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ชุดเดิม) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

5. แบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของแบบทดสอบ และกำหนดจำนวนข้อสอบ จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ชุดเดิม) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน จากโรงเรียนบ้านโนนเปลือย จำนวน 18 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกุดहुลิง จำนวน 12 คน เพื่อนำผลการตอบมาหาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่าได้ค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.49 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.76 คัดข้อสอบที่มีคุณภาพเข้าเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียน ที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2567 ดังนี้

1. จัดเตรียมการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL- Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 2 วงจรปฏิบัติการ วงจรปฏิบัติการละ 6 ชั่วโมง

2. ปฐมนิเทศผู้ช่วยวิจัยและนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL- Plus

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL- Plus จำนวน 6 แผน ระยะเวลาในการสอน 12 ชั่วโมง

4. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ และนำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนผลมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

5. หลังจากดำเนินการจัดการเรียนรู้ครบทุกแผนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ผลและแปลผลข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL- Plus ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ จากผลการทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เมื่อสิ้นสุดการวิจัยนำผลการทดสอบจากแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู และพฤติกรรมเรียนของนักเรียนที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้เก็บรวบรวมระหว่างการบริหารจัดการ จากแบบบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกเหตุการณ์การจัดการเรียนรู้และแบบสัมภาษณ์นักเรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา อภิปรายในเชิงอธิบายความเป็นความเรียง ซึ่งนำมาสู่การสรุปผลการวิจัย เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่า IOC ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR-20)

ผลการวิจัย

ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ที่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์

รายการ	คะแนนเต็ม	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ
1) การจับใจความสำคัญและรายละเอียด	6	8	50.00
2) การแยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง	4	14	87.50
3) การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล	5	9	56.25
4) การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์หรือผลที่เกิดขึ้น	5	4	25.00
5) การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	5	5	31.25
6) การสรุปอ้างอิง	5	11	68.75
แบบทดสอบทั้งฉบับ	30	7	43.75

จากตารางที่ 1 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ร้อยละ 75 มีนักเรียนคะแนนสอบผ่านเกณฑ์จากแบบทดสอบทั้งฉบับ 30 ข้อ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 เมื่อพิจารณารายประเด็น การแยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือการสรุปอ้างอิง นักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 ส่วนประเด็นที่มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์น้อยที่สุดคือ การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์หรือผลที่เกิดขึ้นจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ทั้งนี้เนื่องจากการทำนายเหตุการณ์หรือผลที่จะเกิดตามมา โดยการคาดคะเนจากเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้ร่วมด้วย

จากแบบบันทึกเหตุการณ์การจัดการเรียนรู้ พบว่า ในขั้นที่ 1 สํารวจ Survey (S) ผลจากการจัดการเรียนรู้ในขั้นนี้ พบว่า ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนสนทนาในประเด็นที่สนใจอย่างอิสระในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในการเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้สำรวจความต้องการของนักเรียน ทำให้ทราบว่านักเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างหลากหลายและแปลกใหม่ ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม Question (Q) นักเรียนสามารถตั้งคำถามหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบ ตามขั้นตอนของ KWL-Plus ได้ ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน Read (R) นักเรียนมีความละเอียดในการอ่าน วิธีการอ่าน การสรุปความ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ครูได้นำเรื่องราวที่แปลกใหม่ และใกล้ ตัวนักเรียนมาให้ให้นักเรียนได้อ่าน โดยเน้นให้นักเรียนอ่านเพื่อวิเคราะห์ วิจัย และประเมินคุณค่าหรือบูรณาการความรู้ ขั้นที่ 4 ขั้นการจดบันทึก Record (R) ผู้เรียนสามารถจดบันทึกข้อมูลส่วนต่าง ๆ ในส่วนที่สำคัญอย่างกระชับ ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป Recite (R) นักเรียนหรือแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันสรุปและอภิปราย โดยพบว่าแนวคิด องค์ความรู้ หรือข้อมูลที่นักเรียนร่วมกันค้นคว้านั้นมีความหลากหลาย

ค่อนข้างมากและเป็นไปในแนวทางที่ค่อนข้างคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะส่วนการสรุปใจความสำคัญ นักเรียนใช้ภาษาของตนเองในการสรุปค่อนข้างดี ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน Review (R) ร่วมกับสร้างแผนภูมิความคิด Plus (Mind mapping) ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเป็นผู้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากกลุ่มมาสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องใหม่ ๆ และขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์ วิเคราะห์ Reflect (R) นักเรียนได้ทำการเชื่อมโยงและประยุกต์ประเด็น แนวคิด เกี่ยวกับเรื่องราวสำคัญในปัจจุบัน และงานเขียนประเภทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับเรื่องที่ทำการศึกษา และยังพบอีกว่า นักเรียนยังสามารถบอกถึงคุณค่า วิพากษ์วิจารณ์ ในเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่แปลกใหม่หรืออื่น ๆ ได้

จากแบบสัมภาษณ์นักเรียน พบว่า นักเรียนมีมุมมองเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีโครงสร้างชัดเจน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ อีกทั้งยังมีการจัดสรรเวลาเรียนที่เหมาะสม และมีครูที่สามารถอธิบายได้อย่างเข้าใจง่าย ทั้งนี้การปรับปรุงกระบวนการบางจุดให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนในกลุ่มเป้าหมายได้รับการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus รวม 12 ชั่วโมง อีกทั้งคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน 6 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ จำรัสภูมิ (2563) พบว่า ด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การแยกข้อคิดเห็น และข้อเท็จจริง รองลงมา คือ การสรุปอ้างอิง ส่วนด้านที่มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์น้อยที่สุดคือ การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์หรือผลที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากบริบทเป็นโรงเรียนขนาดกลางและนักเรียนเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลให้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนบางด้านมีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวนน้อย

และจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้รอบด้าน จะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากเรื่องที่อ่านอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนแบบ SQ5R โดยจะนำเทคนิค KWL-Plus มาใช้ในขั้นตอนการตั้งคำถาม ซึ่งจะทำให้ นักเรียน มีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน อ่านแล้วใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านคืออะไร การใช้คำถามในขั้นตอนที่ 2 ตั้งคำถาม (Question - Q) เป็นแนวทางที่จะทำให้นักเรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ขึ้นตั้งคำถามนั้นถือว่าเป็นขั้นที่สำคัญมากดังเช่น กานต์พิชชา มะโน (2563) ได้เสนอแนะการนำเทคนิค KWL-Plus มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการอ่าน การนำประสบการณ์เดิมของนักเรียนมาช่วยในการตีความเนื้อเรื่อง การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการตั้งคำถาม โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมนักเรียนรู้อะไร K (What do I know) 2) กิจกรรมนักเรียนต้องการรู้อะไร W (What do I want to learn) และ 3) กิจกรรมนักเรียนได้เรียนรู้อะไร L (What did I learn) โดยเชื่อว่านักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนแล้วจะส่งผลให้การอ่าน มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ในแต่ละขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะเน้นให้นักเรียนฝึกการอ่าน ทำความเข้าใจ สรุปใจความสำคัญ และวิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหาที่อ่าน จากนั้นแสดงความคิดเห็นโดยอิงหลักฐานและเหตุผล วิธีการนี้เน้นที่นักเรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนทำหน้าที่ชี้แนะแนวทางการเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านที่สำคัญสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เพราะในยุคที่สื่อเทคโนโลยีมีบทบาทใน

ชีวิตประจำวัน ทำให้การรับข่าวสารข้อมูลจากสื่อโซเชียลมีเดียจะต้องได้รับการคัดกรองจากตัวผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องใช้วิจารณญาณในการอ่านเพื่อตัดสินและรู้เท่าสื่อต่าง ๆ ที่มีมากมาย ซึ่งสอดคล้องกับ วรณัญ โพธิ์ศิริ (2562) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นเป็นทักษะที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตอย่างมาก เพราะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสติปัญญา ให้เกิดความคิดวิเคราะห์และมีวิจารณญาณในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารในรูปแบบของโซเชียลมีเดียที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องรู้จักคิด แยกแยะข้อมูล วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเท็จจริง รู้เท่าทันสื่อและประเมิน คุณค่าของสื่อ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้

ซึ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ถือเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่จะช่วยพัฒนานักเรียนในด้านความคิดและสติปัญญา นักเรียนจะได้ฝึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เหตุผลในการ แก้ปัญหา และประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และยังช่วยพัฒนาความคิดทำให้รู้จักพิจารณา วิเคราะห์ ข้อเท็จจริง ประเมินตัดสินข้อมูล เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องโดยแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จุดประสงค์ของผู้แต่ง ดีความ สรุปความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านอย่าง สมเหตุสมผลโดยมีหลักฐานมาสนับสนุน ซึ่งหลังจากผู้เรียนได้ฝึกหลังจากผู้เรียนฝึกปฏิบัติจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus อย่างต่อเนื่องตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ตามแนวคิดของ รัตนารณณ์ จำรัสภูมิ (2563) ประกอบด้วย 1) การอ่านจับใจความสำคัญและรายละเอียด 2) การแยกความคิดเห็นและข้อเท็จจริง 3) การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล 4) การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ 5) การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และ 6) การสรุปอ้างอิง ซึ่งเป็นกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังพบว่า การแยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งในด้านนี้เป็นความสามารถในการแยกความแตกต่างระหว่างความจริงของเรื่องที่เสนอ กับความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน โดยผู้วิจัยได้ใช้เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของนักเรียนหรือสถานการณ์ปัญหาที่คล้ายคลึงกัน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสามารถแยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงได้ และยังพบว่า การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์หรือผลที่เกิดขึ้น มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นด้านที่นักเรียนต้องใช้ความสามารถในการทำนายเหตุการณ์หรือผลที่จะเกิดตามมาโดยการคาดคะเนจากเรื่องที่อ่าน โดยการเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่มีความซับซ้อน เพื่อให้ได้ซึ่งผลที่เป็นหลักการหรือทฤษฎี เพื่อมาคาดการณ์หรือประมาณ สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งนักเรียนต้องสามารถคาดคะเนจากเรื่องที่อ่าน เมื่อนักเรียนรับอ่านและตอบคำถามจึงทำให้ขาดการพิจารณา ไตร่ตรองอย่างรอบครอบ และเป็นเพราะนักเรียนใช้ความรู้ส่วนตัวในการตัดสินใจข้อมูลที่ได้รับมา โดยประสบการณ์เดิมของนักเรียนเอง จึงส่งผลให้ด้านการคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์หรือผลที่เกิดขึ้น มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

นอกจากนี้ผลการวิจัยในครั้งนี้นี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาศราวุธ พุยเถิง (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 74.07 และนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 81.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และงานวิจัยของ ธัญทิพย์ อารยางค์กูร (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบ KWL Plus ร่วมกับผังกราฟิก พบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.40 และนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 73.68 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนารณณ์ ทับทิมจันทร์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า เมื่อใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Parahita (2017) ได้ศึกษาการใช้เทคนิค SQ5R

เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านของนักเรียน พบว่า การใช้เทคนิค SQ5R ในการสอนช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus เป็นวิธีที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตั้งคำถามตามเทคนิค KWL-Plus ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาเกี่ยวกับด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยจึงได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เนื้อหาที่ทันสมัยและน่าสนใจ ช่วยให้นักเรียนตอบสนองการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนจึงเกิดความสนใจ ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus เมื่อนำมาใช้ร่วมกันจึงทำให้นักเรียน มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนฝึกการอ่าน ทำความเข้าใจ สรุปใจความสำคัญ และวิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหาที่อ่าน จากนั้นแสดงความคิดเห็นโดยอิงหลักฐานและเหตุผล วิธีการนี้เน้นที่นักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งนักเรียนจะมีความคุ้นเคยกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบขั้นตอนที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงต้องอธิบายรายละเอียดแต่ละขั้นตอนพร้อมยกตัวอย่างเพื่อให้ นักเรียน มีความเข้าใจตรงกัน ตั้งแต่การปฐมนิเทศนักเรียน และก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การเลือกบทอ่านควรเลือกบทอ่านที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน โดยการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก เช่น ข่าว บทความ เรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้สอนต้อง คำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหาและทักษะความสามารถด้านการอ่านที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่ การวิเคราะห์ การนำไปใช้ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

3. รูปแบบคำถามที่ใช้ควรเป็นคำถามแบบปลายเปิด เพราะกระบวนการแบบ SQ5R เป็นรูปแบบคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลซึ่งผู้สอนสามารถให้ ข้อเสนอแนะได้ตามเหมาะสม

4. ครูควรให้ความช่วยเหลือและเสริมต่อการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านโดย ฝึกให้ตรงกับความสามารถของนักเรียนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นเป็นกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการจัดการ เรียนรู้แบบ SQ5R หรือเทคนิค KWL-Plus ร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านวิเคราะห์ การวิจารณ์งานเขียน เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษากิจกรรมจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณหรือเทคนิค KWL-Plus ร่วมกับศาสตร์หรือสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น วรรณคดี วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น

3. เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus กับการจัดการเรียนรู้ปกติเพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ SQ5R ร่วมกับเทคนิค KWL-Plus ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กานต์พิชชา มะโน. (2563). การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ KWL PLUS วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิตติกานต์ คำมะสอน. (2558). การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ถนอมจิตร สังข์จุญ. (2552). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยวิธีเอส คิว ไฟว์ อาร์ (SQ5R). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ธัญทิพย์ อารยางค์กูร. (2565). การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ร่วมกับผังกราฟิก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิสิต ผลเดชสถาพร. (2564). “การใช้วิธีสอนการวิเคราะห์QUEST เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระมหาศราวุธ ผุยเถิง. (2565). การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัชรินทร์ สุริยวงศ์. (2561). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพระ. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, 20(1), 9–29.
- รัตนภรณ์ จำรัสภูมิ. (2563). การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัตนภรณ์ ทับทิมจันทร์. (2565). การสร้างแบบฝึกทักษะโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรัญญู โพธิ์ศิริ. (2562). การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2567). สรุปผลการทดสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566. <https://www.niets.or.th/th/content/view/26059>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. (2567, 16 พฤษภาคม). สารสนเทศทางการศึกษาปีการศึกษา 2567. https://drive.google.com/file/d/1vpgdvDGZUC93PPF_3Ovtaj9wJyYAKT53/view?usp=sharing
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุดาพร รินสมปาน. (2562). ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณการปรับใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้วิธีสัจสีกับวรรณกรรมท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอมอร เนียมน้อย. (2551). พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Carr, E., & Ogle, D. (1987). K-W-L Plus: A strategy for comprehension and summarization. *Journal of Reading*, 30(7), 626–631.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). *The action research planner* (3rd ed.). Victoria: Deakin University.
- Parahita, S. W. (2017). *The implementation of the SQ5R technique in improving the students' reading ability at SMPN 8 Malang*. Bachelor's thesis, University of Muhammadiyah Malang.
- Pauk, W. (2001). *How to study in college*. Boston: Houghton Mifflin.